

สรุปบทเรียน หลักสตรกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ

(PDPA for Government Officer)

ระบบเรียนออนไลน์ e-learning ของสถาบัน TDGA

ผู้รับการฝึกอบรม : นางสาวชนาภา เจียรศิริกุล

ตำแหน่ง : นิติกรปฏิบัติการ

สังกัด : กลุ่มนิติการ สำนักงานเลขาธิการกรม

หน่วยงานที่จัดอบรม : สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (Thailand Digital Government Academy)

คำอธิบายบทเรียน

เรียนรู้เกี่ยวกับรายละเอียดที่ลงลึกถึงกฎหมายมาตราสำคัญจากมุมมองของภาครัฐ เช่น ศักดิ์ศรีของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มกิจการที่อยู่และไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย ฐานกฎหมายสำหรับใช้เพื่อประกอบการเก็บรวบรวม ใช้งาน และเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และฐานกฎหมายที่แนะนำสำหรับภาครัฐ รายละเอียดการแจ้งให้เจ้าของข้อมูล (Data Subject) ทราบเมื่อทำการเก็บรวบรวม ใช้งาน และเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer: DPO) คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ตลอดจนสิทธิต่าง ๆ ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องการขอสำเนา ขอให้ลบทำลาย เป็นต้น

นอกจากนี้มีการเกริ่นนำถึงกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล ฐานกฎหมายในการดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่องทางของฐานกฎหมายสำหรับหน่วยงานของรัฐที่เอื้อให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องใช้ฐานความยินยอมเสมอไป ตลอดจนตัวอย่างการดำเนินการโดยอาศัยฐานกฎหมายภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ และความจำเป็นในการใช้อำนาจรัฐ ความหมายของบทบาทต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ผู้ประมวลผลข้อมูล (Data Processor) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer) ทั้งนี้ ได้อธิบายแนวทางการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐโดยให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานกฎหมายเพื่อประกอบการเก็บรวบรวม ใช้งาน และเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และฐานกฎหมายที่แนะนำสำหรับภาครัฐ

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโดยอาศัยฐานกฎหมายภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะและความจำเป็นในการใช้อำนาจรัฐ

๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจบทบาทต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ผู้ประมวลผลข้อมูล (Data Processor) และ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject)

หัวข้อในบทเรียน

๑. กฎหมายบางมาตราที่น่าสนใจสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

๒. เกริ่นนำ และหลักการปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับข้อมูลภาครัฐ พร้อมกรณีตัวอย่าง

หัวข้อที่ ๑ กฎหมายบางมาตราที่น่าสนใจสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการวางหลักไว้ว่า ถ้ามีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว ให้ใช้ตามกฎหมายนั้น เว้นแต่กรณีบทกำหนดโทษ และการร้องเรียน ซึ่งต้องใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งมีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๔ เป็นการวางหลักไว้ว่า พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ ๑) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น เช่น การถ่ายรูปครอบครัว ๒) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ๓) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ๔) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและรัฐสภา ๕) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ๖) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิต การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และข้อสำคัญ คือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) และผู้ควบคุมส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

มาตรา ๕ เป็นการวางหลักเกี่ยวกับ Data Controller (ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล) และ Data Processor (ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล) ที่อยู่ในและนอกประเทศ

มาตรา ๒๔ วางหลักไว้ว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ในกรณี ๑) การจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติ ๒) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล ๓) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา ๔) เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ๕) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าว มีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และ ๖) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๓ เป็นวางหลักไว้ว่า บางครั้ง ไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล แต่ต้องแจ้งให้ทราบ ถ้าจะเก็บข้อมูล ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ เพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผย แจ้งถึงความจำเป็นและผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ จะเปิดเผยให้ใครบ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อ และสิทธิต่างๆ ของเจ้าของข้อมูล

มาตรา ๒๕ วางหลักเกี่ยวกับว่า ถ้าเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่น (ไม่ได้มาจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง) ต้องดำเนินการแจ้งถึงการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลทราบ โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล และหากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ สามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ ถ้ามีการเปลี่ยนวัตถุประสงค์การใช้งาน ไม่ต้องแจ้งเจ้าของข้อมูลในกรณี ๑) เจ้าของข้อมูลทราบอยู่แล้ว ๒) มีข้อจำกัดทำไม่ได้ หรือถ้าแจ้งจะทำให้ทำงานไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณี วิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และสถิติ ๓) เป็นกรณีเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ๔) ต้องรักษาความลับตามกฎหมายกำหนด

มาตรา ๒๖ วางหลักไว้ว่า การจัดเก็บ Sensitive Information (ข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว) สามารถทำได้ในกรณี ๑) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล ๒) เพื่อดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสม ๓) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้ง เช่น การขอรับบริจาคเลือด ต้องเปิดเผยข้อมูลกรุ๊ปเลือด ๔) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย เช่น ฟ้องร้องตามสิทธิ ๕) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับเวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ ซึ่งต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ และประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ หากเป็นการจัดเก็บประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้หน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๔๒ วางหลักเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer: DPO) คือ ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล รวมทั้งลูกจ้างหรือ ผู้รับจ้างของบุคคลดังกล่าว ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของบุคคลดังกล่าว ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงาน รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนล่วงรู้ ผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลต้องสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำงานอื่นได้ แต่ต้องไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๒ วางหลักเกี่ยวกับหน้าที่ของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยมีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบการกระทำใดๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของบุคคลดังกล่าว โกล่เกลี่ยข้อพิพาท ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ มีอำนาจออกคำสั่งให้แก้ไข หรือสั่งให้ระงับการกระทำหรือหยุดการกระทำเพื่อระงับความเสียหาย หากผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญสามารถสั่งยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล เพื่อบังคับทางปกครอง

มาตรา ๗๗ วางหลักเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่ง โดยผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลซึ่งดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลไม่ว่าการดำเนินการจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของข้อมูล เว้นแต่ความเสียหายเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลเอง หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๘๕ วางหลักไว้ว่า ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลต่อไปตามวัตถุประสงค์เดิม แต่ต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอมและประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลทราบ และให้เจ้าของข้อมูลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูล สามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย

มาตรา ๓๗ วางหลักเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล โดยมีหน้าที่ จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคล ต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ ลบหรือทำลายเมื่อข้อมูลหมดความจำเป็น รับผิดชอบสำนักงานภายใน ๗๒ ชั่วโมง นับแต่มีเหตุละเมิด ผู้ควบคุมข้อมูลต่างชาติต้องแต่งตั้งตัวแทนในประเทศไทย

มาตรา ๔๑ วางหลักไว้ว่า ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูล ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศ การดำเนินกิจกรรมต้องเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลจำนวนมาก กิจกรรมหลักเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลหรือ

ผู้ประมวลผลข้อมูลอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกัน อาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลร่วมกันได้ เช่น หลายๆ กรมในกระทรวงเดียวกัน อาจใช้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลร่วมกัน ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูล ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลและสำนักงานทราบข้อมูลติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลด้วย

มาตรา ๗๘ วางหลักไว้ว่า ศาลสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน เพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ เท่า ของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง อายุความในการเรียกร้องค่าเสียหาย ๓ ปี นับแต่ทราบ หรือ ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๓๐ วางหลักไว้ว่า สิทธิของเจ้าของข้อมูล

๑) ขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน

๒) ขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

ผู้ควบคุมข้อมูล จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณี

๑) ปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล

๒) คำขอนั้นจะส่งผลกระทบต่อโอกาสให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลปฏิเสธคำขอ ต้องบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๓๑ วางหลักไว้ว่า กรณีเป็นฐานความยินยอม และฐานสัญญา (มาตรา ๒๔(๓)) เจ้าของข้อมูล สามารถ ขอรับสำเนาข้อมูลของตนได้ ในกรณีผู้ควบคุมข้อมูลจัดทำระบบอัตโนมัติ เจ้าของข้อมูลสามารถ ขอให้ส่งข้อมูลนั้นไปให้ผู้ควบคุมข้อมูลอีกรายหนึ่งก็ได้ตามมาตรา ๓๑ (๑) และขอสำเนาข้อมูลจากผู้ควบคุมข้อมูล ส่งต่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลอื่นโดยตรงตามมาตรา ๓๑ (๒) ส่วนฐานอื่นตาม มาตรา ๒๔ (๑) ประวัติศาสตร์ วิจัย สถิติ (๒) อันตรายต่อชีวิต สุขภาพ (๔) ประโยชน์สาธารณะ (๕) ประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (๖) จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องแล้วแต่คณะกรรมการประกาศ โดยฐานกฎหมายประโยชน์สาธารณะ เป็นฐานกฎหมายที่ภาครัฐ ใช้บ่อยสุด

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะใช้สิทธิขอรับสำเนาข้อมูลของตนไม่ได้ ในกรณี ผู้ควบคุมข้อมูลปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือตามกฎหมาย การร้องขอนั้นละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เช่น ความลับทางการค้า ทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูล ต้องทำการบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมเหตุผลไว้ด้วย

กรณีเป็นฐานประโยชน์สาธารณะ (มาตรา ๒๔ (๔)) และฐานประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๒๔ (๕)) เจ้าของข้อมูลสามารถคัดค้านการเก็บ ใช้ หรือเปิดเผยเมื่อใดก็ได้ ยกเว้นผู้ควบคุมข้อมูลสามารถ พิสูจน์ได้ว่า มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ทำเพื่อการก่อตั้ง เรียกร้อง หรือต่อสู้ให้ได้สิทธิเรียกร้องทางกฎหมาย ตามมาตรา ๓๒

มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง วางหลักไว้ว่า เจ้าของข้อมูลสามารถขอให้ ลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูล ไม่สามารถระบุตัวตนได้ ในกรณี ๑) หมดความจำเป็นในการเก็บรักษาข้อมูล ๒) เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอม และผู้ควบคุมข้อมูลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บ ใช้ เผยแพร่ต่อไป ๓) เจ้าของข้อมูลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ เผยแพร่ ตามมาตรา ๓๒ (๑) และผู้ควบคุมข้อมูลไม่สามารถปฏิเสธได้ (ตามเงื่อนไขที่ระบุตามมาตรา ๓๒ (๑) (ก) หรือ (ข) ๔) เจ้าของข้อมูลคัดค้าน ตามมาตรา ๓๒ (๒) (การตลาดแบบตรง) ๕) ข้อมูลถูกเก็บรวบรวม ใช้ เผยแพร่ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดสิทธิของเจ้าของข้อมูล

มาตรา ๓๓ วรรคสอง วางหลักไว้ว่า เจ้าของข้อมูลไม่สามารถ ขอให้ ลบ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูล ไม่สามารถระบุตัวตนได้ ในกรณี ๑) ต้องเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพ เช่น การลงคะแนนเลือกตั้ง ๒) การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๔ (๑) หรือ (๔) ๓) มาตรา ๒๖ (๕) จำเป็นในการปฏิบัติตาม

กฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข (ค) การใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อผู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

หัวข้อที่ ๒ เกริ่นนำ และหลักการปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับข้อมูลภาครัฐพร้อมกรณีตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ทำให้ระบุตัวบุคคลได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ข้อมูลทางการเงิน เชื้อชาติ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ เป็นต้น ข้อมูลคนตายและข้อมูลนิติบุคคลไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายนี้

ขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลที่อยู่ในราชอาณาจักร มีผลใช้บังคับ กรณีผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลอยู่นอกราชอาณาจักร หากมีกิจกรรม ดังนี้ ๑) เสนอขายสินค้าหรือบริการแก่เจ้าของข้อมูลที่อยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่ก็ตาม ๒) ฝ่าฝืนติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

ความรับผิดและบทลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ มีทั้งความรับผิดทางแพ่ง ทางอาญาและโทษทางปกครอง

ตัวอย่าง ความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น ประปา ไฟฟ้า โรงเรียน และความจำเป็นในการใช้อำนาจรัฐ เช่น เว้นคืนที่ดิน ตามมาตรา ๒๔ (๔)

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

๑. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

๒. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data controller) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

๓. ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูล

การเข้าร่วมอบรมหลักสูตรดังกล่าว ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น เกี่ยวกับฐานกฎหมายเพื่อประกอบการเก็บรวบรวม ใช้งาน และเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และฐานกฎหมายที่แนะนำสำหรับภาครัฐ การดำเนินงานโดยอาศัยฐานกฎหมายภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะและความจำเป็นในการใช้อำนาจรัฐ บทบาทต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ผู้ประมวลผลข้อมูล (Data Processor) และ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject)